

Sveriges Apoteksförenings remissvar på En förändrad abortlag (SOU 2025:10)

Sveriges Apoteksförening har inbjudits att svara på ovanstående betänkande. Apoteken i Sverige berörs endast av förslagen om ökade möjligheter till abort i hemmet som förväntas leda till att det ska bli möjligt att förskriva läkemedel innehållande mifepriston på recept. Vårt svar berör därför endast denna del av betänkandet (avsnitt 9.2 samt 10.2).

Sveriges Apoteksförening instämmer i utredningens bedömning i att om förslagen kring abort i hemmet blir verklighet så kommer Läkemedelsverket att behöva ompröva den begränsning som finns idag kring utlämnande av läkemedel innehållande mifepriston. Det innebär att det i framtiden blir möjligt att lämna ut från öppenvårdsapotek även efter att det förskrivits på recept och inte enbart efter rekvisition. Utredningen skriver att "förskrivning" kan bli tillåten. Det bör dock påpekas att Läkemedelsverket idag inte direkt har begränsat förskrivningen utan att det är just utlämnandet som begränsats. Läkemedelsverket har inte i någon av de begränsningar som finns kring förordnande och utlämnande av läkemedel lagt ansvaret på förskrivaren att följa begränsningen. Vi ser detta som en nackdel med dagens system. Hade kravet även funnits på förskrivaren att följa en begränsning hade t.ex. E-Hälsomyndigheten redan vid mottagandet av ett e-recept kunnat avvisa recept som förskrivits på felaktiga grunder.

Utredningen skriver vidare att förskrivning på recept bör vara restriktiv även fortsättningsvis då det är viktigt med stöd från vården under abortprocessen. En möjlighet att bibehålla en restriktiv förskrivning är att för läkare begränsa förskrivningen till vissa specialiteter. En sådan begränsning önskar vi enligt resonemang ovan då även omfattar förskrivarens rätt att förordna läkemedlen. Apoteken kan inte på något annat sätt bidra till att förskrivningen blir restriktiv. Att begränsa förskrivningsrätten skulle vara särskilt angeläget att kunna göra om läkemedel som förskrivs för abort skulle omfattas av en utlämnandebegränsning eftersom tidsaspekten där blir extra viktig. Det är olyckligt om förskrivaren kan skicka ett e-recept på läkemedel som sen inte får expedieras av apotek. Läkemedelsverket har dock bedömt att de med nuvarande lagstiftning inte kan göra det utan enbart begränsa förutsättningarna för när apotek får lämna ut läkemedel.

Utredningen skriver också att apotekspersonal skulle kunna komma att administrera läkemedel till abortsökande. Det som avses är dock att expediera och lämna ut. I det stycket diskuteras också rådgivningsmiljön på apotek och apotekens kompetens. Från Sveriges Apoteksförenings sida ser vi att de svenska apoteken med kompetenta farmaceuter kommer ha alla möjligheter att ge bra råd i samband med expediering av dessa läkemedel. Känsliga läkemedelsbehandlingar är inget nytt för apoteken att hantera.

Fredrik Boström
Chefsfarmaceut, Sveriges Apoteksförening
Stockholm, 2025-04-02